

Kendur norskur oljuráðgevi bjóðar sær at hjálpa føroyingum:

Føroyingar kunnu læra av royndum í norskari oljuvinnu

Tann 59 ára gamli Farouk Al-Kasim, føddur í Irak og búsitandi í Noregi seinastu 25 árini bjóðar sær nú at vera føroysku myndugleikunum til hjálpar í menningini av eini møguligari komandi oljuvinnu.

Hann hevur holla útbúgving innan oljujardfrøði frá lærda háskúlanum í Londun og hevur verið ráðgevi hjá bæði irakiskum og norskum myndugleikum í menningini av teirra oljuvinnum.

Hann heldur føroyingar eiga at vísa størsta varsemi í hesum stóra máli og fyrireika seg væl og virðiliga, soleiðis at sleppast kann undan at fremja mistøk, sum koma at avlaga allan útviklingin langt inn í framtíðina.

Al-Kasim vitjaði í Føroyum nú um dagarnar og kunnaði landsstýrið um ráðgevingarmøguleikarnar. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við hann.

Farouk Al-Kasim er føddur í Irak og hevur búið í Noregi seinastu 25 árini. Hann kom til Noregs í 1968, tá norðmenn fóru undir at fyrireika eina komandi oljuvinnu. Al-Kasim hevur útbúgving sum oljujardfrøðingur frá Universitetinum í London. Í mong ár arbeiddi hann við oljukanningum í Irak. Síðani hon kom til Noregs hevur hann havt nógv týðandi stórv eitt nú sum ráðgevi hjá bæði ídnaðar- og oljumálaráðnum.

Við frá byrjan

Hann hevur verið við í øllum olju- og gassútviklinginum í Noregi heilt frá tí, at teir funnu tí fyrstu oljukelduna í Cod-økinum. Tað var tó ikki fyrr enn árið eftir, at verulig gongd kom á norska olju-

vinnu, tá Eccofisk-olju-keldan varð funnin.

Síðani hevur tað gingið slag í slag og í dag hava norðmenn eina sera væl-útbygd olju- og gassvinnu. Nú bjóðar Al-Kasim sær at hjálpa føroysku myndugleikunum, soleiðis at tað slepst undan flest møguligum mistøkum, nú vit skulu til at fyrireika eina møguliga oljuvinnu. Sjálvur visir hann á, at kann vera ein stórur fyrimunur fyri føroyingar at fáa ráðgevin frá einum einum, sum sjálvur hevur kunnað verið við í menningini av eini oljuvinnu heilt frá byrjan, t.v.s. frá fyrirreikingarstiginum til tær fyrstu seismisku kanningararnar, til veruliga oljuboring, síðani til framleiðslu og víðlíkahald og nú eisini, tá tær ymsu

keldurnar byrja at verða tómar.

25 ár at byggja upp eina oljuvinnu

Tá tosað verður um livitíð hjá eini oljuvinnu, so verður vanlig tosað um eini 50 ár, men er ein heppin kann talan verða um 100 ella 200 ár.

Hvat viðvíkur Noregi, so rokni eg við, at oljuvinnan har fer at halda fram til í hvussu so er ár 2050 ella møguliga uppáftur longri.

Tað tók norðmonnum 25 ár at fáa royndir á øllum stigum og tað er nakað líknandi tíðarkarm Føroyar eisini fara at hava, um so er, at tað visir seg, at oljuleititingin verður væleydnað sigur norsk oljuserfrøðingurin.

Farouk Al-Kasim, oljujardfrøðingur og ráðgevi í oljumálum bjóðar føroyingum sína ráðgeving, sum fyrst og fremst miðjar móti at fyrirbyggja skeivum avgerðum í uppbyggingini av eini oljuvinnu, eitt nú á umhvørvisøkinum. Myndjan

Gera egnar royndir

Al-Kasim heldur tað hevur sera stóran týdning, at føroyingar gera sær sínar egnu royndir og ikki skunda undir útviklingin óneyðuga nógv.

Hann visir á týðningin av, at ein tekur væl umhugsaðar avgerðir nú, tí hesar avgerðir verða heilt avgerandi fyri alla framtíðar gongdina ikki bert tvey ella fimm ár framyvir men helst eini 50 ár fram.

Tað er tí sera umráðandi, at tit gera tykkum púra greitt, hvat tær avgerðir tit nú skulu til at taka, fara at siga fyrí framtíðina.

Og tað er í hesum sambandi, at Farouk Al-Kasim heldur, at hansara royndir og ráðgeving kunnu vera Føroyum til nyttu.

Ynskja tit tað, so havi eg einki ímóti at vera við til at hjálpa tykkum longu nú frá byrjan sigur hann.

Hann heldur annars, at tað hevur ómetaliga stóran týdning, at føroyingar sjálvir byggja upp eina fyrirsiting, sum hevur neyðuga kunneikan til at tilrættaleggja eina komandi oljuvinnu.

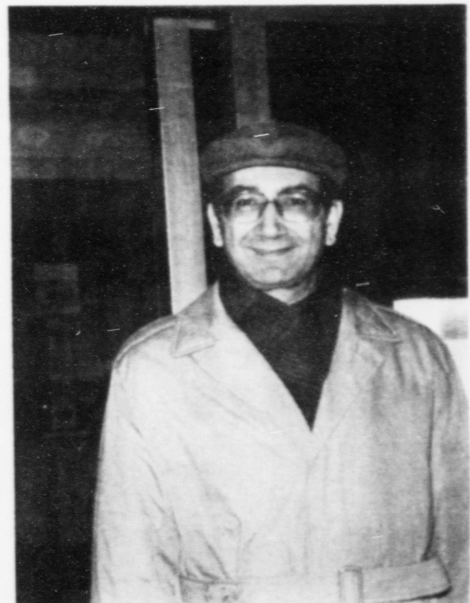
Eg skilji, at landsstýrið hevur sett ein bólk at arbeiða við hesum spurningum, og tað haldi eg vera sera skilagott sigur Al-Kasim.

Eini slíkur bólkur kemur at arbeiða við nógvum spurningum, sum krevja bæði innlit og royndir. Eg kann so koma við ráðum, sum byggja á mínar áralongu royndir í norskari oljuvinnu, um so er at landsstýrið ynskir hetta.

Seismiskar kanningar neyðugar

Upp á fyrirsurning um landsstýrið eigur at geva onkrum felag loyvi til at byrja seismiskar kanningar sum skjótast sigur Al-Kasim, at grundarlagið undir øllum øðrum útviklingi eru tær seismiskar kanningararnar. Fyrr enn tær eru gjørdar ber ikki til at siga nakað sum helst um eina møguliga komandi oljuvinnu.

Al-Kasim sigur, at tað einasta rætta at gera í løtuni, uttan at gera nakað skeið, er at fáa vitan um

møguleikarnar at finna olju gjøgnum seismiskar kanningar.

Og tað besta, sum kann henda fyrí Føroyar er, um slíkar kanningar kunnu verða gjørdar ókeypis.

Væl fyrireikaðir

Nú eru tað helst teir føroyingar, sum ynskja, at vit skunda undir oljuvinnuna og lata útlendingar sleppa í gongd alt fyrí eitt. Hvørja viðmerking hevur norsk ráðgevin til tað?

Við undantaki av seismisku kanningunum so heldur Al-Kasim, at vit eiga at tryggja okkum, at lógarverkið og annað er í lagi, áðrenn ein ger bindandi avtalur við útlendsk feløg.

Hann heldur, at føroyingar eiga at biða við at býta út lisenir til oljufeløgini, til úrlitini frá teimum seismisku kanningunum fyriliggja.

Al-Kasim sigur víðari, at tað er sera umráðandi ikki at leypa framav og harvið møguliga koma út av kós og harvið hava sera ringt at koma aftur á beint. Norðmenn boraðu ikki færri enn 33 hol, áðrenn funnið varð fram til olju í Ekkofisk-økinum. Tað er tí sera avgerandi at leggja alt hetta soleiðis til rættis, at ikki skeivar og ov skjóttar avgerðir koma til at steðga øllum útviklinginum á økinum. Tá verður ringt at koma afturum-aftur.

Tað er fleiri dømi um lond, har ein slíkur ov skjóttur útviklingur rætt og slætt hevur steðgað útviklinginum. Verða tað settar ov bjartar og ov stórar vónir til hesa vinnu og ein skundar óneyðuga nógv undir gongdina og hetta endar við, at einki er at finna, so er sera torført at fáa ídnaðin at byrja

aftur av nýggjum.

Tíð til at hugsa um avleiðingar

Hin vandin við at lata tingini ganga ov skjótt er tann, at tú hevur ikki tíð til nógv væl at hugsa um avleiðingararnar, og her verður bæði hugsað um umhvørvi og tað menniskjansliga og samfelagsliga aspektið. Tá ein so uppdagar, at ein hevur borið seg skeiðt at, er tað sera torført at venda gongdini seinni.

Al-Kasim heldur fyrí, at ikki minst fyrí eitt samfelag sum Føroyar, har tað er so avgerandi, at ein livir í javnvág við sitt umhvørvi, er tað av avgerandi týdningi, at ein leggur víðurskiptini so væl til rættis sum møguligt.

Eg skal ikki siga, at tit klára at verja tykkum móti øllum negativum avleiðingum, men ein kann minka heilt nógv um hesar við rættari tilrættaleggjing.

Al-Kasim er ikki í iva um, at tað er rætt av føroyingum at troyta ríkið móti í undirgrundini, um so er, at nakað finst.

Men tað er eisini sera umráðandi, at tað vera føroyingar sjálvir, sum koma at stýra eini komandi oljuvinnu heldur enn at leggja alla lagnuna í hesum stóra máli í hendurnar á eitt nú einum multinationalum felag.

jan